

**ADADRINA EL TEU EQUIPAMENT:
UN PROJECTE COMUNITARI AL RAVAL**

Judit Barahona
Ma Pilar Cobo
Úrsula Soms

INS Miquel Tarradell (Barcelona)

SINOPSIS

“Apadrina el teu equipament” és un projecte comunitari del Raval que pren com a eix vertebrador el treball conjunt entre equipaments culturals -com Arts Santa Mònica, el CSIC-Fons Musical, el Gran Teatre del Liceu, la Filmoteca, el MACBA, el Museu Marítim i el Palau Güell- i centres educatius, com el nostre INS Miquel Taradell.

Fruit de l'encontre mutu entre l'equipament cultural i el centre educatiu, es pensa i s'estreix conjuntament una proposta que assoleix objectius educatius, culturals i socio-comunitaris. D'aquesta manera, les activitats que es realitzen estan fetes a mida, prenent com a mesures les característiques, possibilitats i límits de cada entitat.

A l'institut actualment tenim dos tipus de models d'apadrinament: un que enllaça el centre educatiu amb un equipament cultural, on els destinataris de l'activitat és l'alumnat, i un altra que inclou, a més de l'entitat cultural i l'educativa, un equipament de serveis a la comunitat com centres de dia, casals o centres de teràpia ocupacional d'usuaris de col·lectius de gent gran, joves, diversitat funcional o salut mental. Aquest últim cas pren forma per respondre a les característiques del nostre l'alumnat que cursa un Cicle Formatiu de la família de Serveis a la Comunitat, on l'aprenentatge pràctic és una base fonamental del currículum educatiu. Així, el projecte esdevé un aprenentatge-servei que té una transcendència més enllà del centre educatiu o l'equipament cultural, repercutint en el teixit social en el que els trobem.

El projecte, dinamitzat per Tot Raval, es transforma en un escenari d'aprenentatge ple de recursos que s'adapten i s'enriqueixen amb les persones que l'utilitzen. D'aquesta manera s'entrellacen la cultura, l'educació i l'atenció social.

PARAULES CLAU:

Raval, Aprenentatge i servei, Projecte comunitari, Equipament cultural, Serveis a la comunitat, INS Miquel Tarradell

ABSTRACT

"Sponsor your equipment" Raval is a community project that takes as its backbone the joint work between the cultural facilities such as Arts Santa Monica, CSIC-Musical Fund, the Gran Teatre del Liceu, the Filmoteca Archive, the MACBA Museum Maritime and Palace Güell- and schools like ours INS Miquel Taradell. The result of the meeting the mutual cultural center and school, thinks and narrows together a proposal that manages educational goals, and socio-cultural community. Thus, the activities undertaken are made to measure, as a measure characteristics, possibilities and limits of each entity. The institute currently have two types of sponsorship models: one that links the school with a cultural center where the activity is addressed to students, and another that also includes the cultural organization and educational equipment services to the community as day centers, occupational therapy centers or centers of users groups for the elderly, youth, disabilities or mental health. The latter takes shape to respond to the characteristics of our students who completed a training cycle of the family of Community Services, where practical learning is a fundamental basis of the curriculum. Thus, the project becomes a service-learning that has significance beyond the school or cultural center, affecting the social fabric in which we find. The project, boosted by Tot Raval is transformed into a stage full of learning and rich resources that cater to people who use it. Thus intertwined culture, education and social care

KEYWORDS:

Raval, Learning and service, Community Project, cultural amenities, services to the community, INS Miquel Tarradell

L'*Institut Miquel Tarradell* és un centre educatiu de secundària i formació professional al barri del Raval de Barcelona. Treballar a aquest barri és una gran sort i al mateix temps una gran oportunitat: diversitat social i cultural, equipaments educatius, socials i culturals i el treball en xarxa com a metodologia instaurada.

El projecte *Apadrina* s'inicia el curs 2013-14 a partir de la visita al Liceu amb els grups del Cicle Formatiu de Grau Mitjà d'Atenció a Persones en Situació de Dependència. En el moment de demanar la gratuïtat de les entrades, donat el perfil del nostre alumnat, es descobreix un projecte que s'estava coent al barri anomenat *Apadrina el teu equipament*. Aquesta iniciativa impulsa la col·laboració i connectivitat entre els gran equipaments culturals i centres educatius del barri per a desenvolupar projectes integrats en el currículum acadèmic.

Així doncs s'assisteix a la primera reunió organitzada per l'*Associació Tot Raval* (dinamitzadora del projecte) on hi ha un primer contacte entre centres educatius i diferents equipaments culturals del Raval: *Museu Marítim*, *Liceu*, *Palau Güell*, *Filmoteca*, *Macba*, *CCCB*, entre d'altres. S'aconsegueixen les primeres entrades gratuïtes per aquell primer curs però es descobreix a un grup de gent innovadora i amb ganes de fer propostes noves per relacionar i apropar la cultura al jovent del barri.

En aquest punt sorgeix la idea que l'alumnat de 2n de TAPSD implementi una activitat curricular des del mòdul d'*Atenció i Suport Psicosocial* en un d'aquests equipaments. En un primer moment no es pensa en usuaris del seu perfil professional (gent gran, joves, diversitat funcional o salut mental), sinó que es pensa en implementar l'activat en el mateix grup/classe.

Així al llarg de 8 setmanes, l'alumnat ha de posar-se en contacte amb l'equipament corresponent, i començar a pensar en dissenyar, implementar i avaluar una activitat. El professorat és conscient de la dificultat d'aquesta proposta per a l'alumnat de grau mitjà, però tot i així es defensa seguir endavant, especialment després de comprovar la resposta dels coordinadors/responsables dels serveis educatius dels equipaments culturals cap al projecte i el suport que es dona cap a cada un dels grups d'alumnes.

És en aquest punt que es decideix no només tirar endavant el projecte, sinó demanar a més a més a l'alumnat que els potencials destinataris de l'activitat puguin ser persones en situació de dependència dels diferents equipaments socials del Raval: així comença la col·laboració amb els *Tallers Ocupacionals Sant Jordi*, persones usuàries del projecte *Baixem al carrer*, amb la residència i Centre de Dia *Mil·lenari* o el *Centre de Dia de Salut Mental de Ciutat Vella*.

En aquest moment no només ha de pensar en l'activitat sinó també en les característiques personals dels destinataris, les de l'equipament i adaptar-la per a obtenir el millor resultat possible.

Tot i els nervis de l'alumnat i de les professores responsables, les primeres implementacions van resultar un èxit. Veure la il·lusió i la resposta de les persones usuàries va ser tota una recompensa per l'esforç i hores dedicades a endegar el projecte. Les reunions d'avaluació serveixen per fer propostes de millora de cara el proper curs.

Foto de la visita al Gran Teatre del Liceu el curs 2014-15

Donada la valoració positiva de totes les parts implicades, s'afegeix un nou model d'apadrinament que enllaça el centre educatiu amb un equipament cultural, on els destinataris finals de l'activitat són el mateix alumnat.

Els estudiants de Grau Superior d'Educació Infantil visiten el *Liceu* i el *MACBA*, tot treballant a l'aula prèvia i posteriorment els recursos d'expressió musical i plàstica dels equipament.

Per una banda, prèviament a l'assistència de l'espectacle *Els músics de Bremen* al *Liceu*, l'alumnat assisteix a una sessió de formació de dues hores per poder treballar amb els infants l'espectacle a l'aula abans i després de gaudir de l'obra. Posteriorment realitza a l'aula un treball que recull tots els recursos observats, tan a nivell d'expressió musical com gestual i plàstica.

Per l'altra, es treballa a l'aula el material creat pel *MACBA*, la maleta *EXPRESSART*, abans de fer la visita al museu, on ens reproduïen l'itinerari i activitats preparades per a l'alumnat d'Educació Infantil. La setmana següent, es dissenya i es crea a classe una obra plàstica entre tot el grup a partir de la informació rebuda, en un procés interessantíssim que significa pensar propostes, arribar a un acord i treballar 30 persones juntes per un mateix fi. Fem realitat una de les bases en educació: donar més importància al procés que al resultat.

El curs conclou amb una sessió oberta de tancament del projecte que reuneix tots els integrants de *l'Apadrina el teu equipament*, del qual nosaltres només som una petita part, on és el mateix alumnat que presenta i explica la seva experiència. Moltes emocions juntes i la satisfacció de veure la magnitud d'aquella iniciativa que semblava una utopia a les beceroles.

Enguany posem en marxa la tercera edició, on per l'alumnat de Grau Mitjà hem inclòs un nou equipament, el veí *CSIC (Musicologia)* i la visita a les persones usuàries abans de la implementació a l'equipament cultural, que creiem que donarà un caire més personalitzat, proper i enriquidor a l'activitat. El Cicle Formatiu de Grau Superior d'Integració Social s'ha incorporat al projecte amb un nou apadrinament amb el *Centre d'Arts Santa Mònica*.

Es defensa des d'aquí un ensenyament obert, que surt de l'aula i es trasllada al carrer, al barri, als diferents espais que els hi obren les seves portes i donen a l'alumnat l'oportunitat única de conèixer de primer mà el seu futur àmbit professional. L'aula es fa gran i els hi dona l'oportunitat d'obrir-se al món. És el que ara es coneix en el món educatiu com un procés d'*aprenentatge-servei*.

I què significa que sigui un projecte comunitari? Doncs, seguint en la mateixa línia, que té una transcendència més enllà del centre educatiu o l'equipament cultural, repercutint en el teixit social en el que els trobem.

Es defensa amb aquest projecte que el barri del Raval esdevé quelcom més que l'entorn físic on s'estudia o es gaudeix de la cultura: esdevé un escenari d'aprenentatge ple de recursos que s'adapten i s'enriqueixen amb les persones que els utilitzen. D'aquesta manera s'entrellacen la cultura, l'educació i l'atenció social.

L'inici del projecte ha estat costós i ha significat moltes hores extres de dedicació, però els resultats obtinguts i sobretot la implicació i la il·lusió de totes les parts (equipaments, persones usuàries, alumnat i professorat) fan que cada curs l'intentem ampliar i millorar. Creiem i defensem el nostre projecte i només podem que agrair la sort de treballar al Raval.

Foto de la visita al Palau Güell el curs 2015-16

COMO CITAR ESTE ARTÍCULO: Barahona, Judit; Cobo, Mª Pilar; Soms, Úrsula (2017) Apadrina el teu equipament. Un projecte comunitari al Raval; en <http://quadernsanimacio.net> ; n° 25 enero de 2017; ISSN: 1698-4404